

PAKİSTAN

PAMUK SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : 20.06.2025

**Raporu Hazırlayan: İslamabad Ticaret Müşavirliği
Lahor Ticaret Ataşeliği
Karaçi Ticaret Ataşeliği**

1. Ülke Pazarında Pamuk Sektörü

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Pakistan'ın pamuk sektörü, ekonomide hem tarımı hem de tekstil endüstrisini doğrudan etkileyen önemli bir parçasıdır. Pakistan, küresel olarak dünyanın **beşinci** büyük pamuk üreticisi olup ülkenin GSYİH'sine, dolayısıyla Pakistan'ın en büyük sanayi sektörü olan tekstil sektörüne önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Pakistan'da pamuk üretimi en çok Sindh ve Punjab eyaletlerinde yapılmaktadır. Ancak son yıllarda ekim alanlarının da azalmasıyla 2023/2024 mali yılında üretim 8.39 milyon balya iken 2024-2025 mali yılında 5.52 milyon balyaya düşmüştür. Bu nedenle iç üretimden karşılanamayan yüksek ham pamuk talebi pamuk üreticisi diğer ülkelerden ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Bir kamu kurumu niteliğinde olan Pakistan Central Cotton Committee tarafından yayımlanan aylık pamuk raporları verilerine göre üretici pamuk fiyatları ülkenin muhtelif şehirleri bazında değişmekte olup bu şehirler ve ortalama fiyatları aşağıdaki tablodadır.

Pakistan'da Şehirler Bazında 2023-2024 ve 2024-2025 Mali Yılları Kütlü Pamuk Aylık Kg. Ortalama Fiyatları:

Aylık Ortalama	Haydar abad	MP Khas	Khair Pur	Sukkur	RY Khan	BWP	Vehari	Mian Channu	DG Khan	Burewala
2023-2024 Ortalama (Aug-2023 ila Mart 2024 arası)	0.653 USD 183.07 PKR	0.648 USD 181.6 PKR	0.651 USD 182.52 PKR	0.655 USD 183.2 PKR	0.771 USD 216 PKR	0.756 USD 211.9 PKR	0.752 USD 210.8 PKR	0.702 USD 196.65 PKR	0.723 USD 202.4 7 PKR	0.728 USD 203.87 PKR
2024-2025 Ortalama (Aug.2024 ila Mart-2025 arası)	0,687 USD 192.52 PKR	0.686 USD 192.27 PKR	--	--	0.779 USD 218.22 PKR	0.760 USD 212.87 PKR	0.761 USD 213,25 PKR			0.729 USD 204.25 PKR

(Not: 1 USD = 280 PKR kurundan hesaplanmıştır, PCCC Montly Review, May-2025)

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Pamuk ve pamuk yan sanayi sektöründe Pakistan'da söz sahibi olan ve sektörün işleyişinde etkin olan dernek ve birlik isimleriyle web sitelerine ilişkin bilgiler aşağıdadır.

Pakistan Cotton Ginners Association (PCGA)

<https://www.pcgga.org/>

Karachi Cotton Association

<http://www.kcapk.com/>

Multan Cotton Research Institue

https://aari.punjab.gov.pk/crri_multan

Pakistan Cotton Central Committe

<https://www.pccc.gov.pk/>

All Pakistan Cotton Power Looms Associations

https://allpakistancottonpowerloomsassociat.enic.pk/#google_vignette

Pakistan Cotton Fashion Apparel Manufacturers and Exporters Association

<https://pcfa.pk/>

1.4 Pamuk Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Genel olarak Pakistan’da kütlü pamuk yerel dilde Ghalla Mandi diye tabir toplu tarım marketlerde alım satımı yapılmaktadır. Tarımsal üretimin yoğun olduğu tüm şehirlerde bu marketler mevcuttur.

Çok büyük arazilere sahip olan pamuk üreticileri tekstil sektöründe ihtiyaç duyan işletmelere veya çırçır fabrikalarına doğrudan satış yapabilmektedirler. Orta ve küçük ölçekli firmalar ise genellikle Ghalla Mandi yani hububat tarım pazarlarını kullanmaktadırlar.

Pamuğun çırçırlanmış ve preslenmiş halde satışı ise genellikle Pakistan Cotton Ginners Association ve üyeleri aracılığıyla pamuktan mamül ürün yapan tekstil işletmelerine toptan olarak satılmaktadır.

Uluslararası pamuk ticaretinde ise ya doğrudan pamuk işleyici iplik fabrikası veya giyim fabrikası doğrudan satıcıyla irtibata geçmekte ya da broker / komisyoncu kullanmaktadırlar.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Pamuk Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Trademap verilerine göre Pakistan’ın tüm dünyadan 2024 yılında ithal ettiği 372.034 tonluk pamuk tutarı **744.431.000 USD** olup, Türkiye bu pazardan sadece 27.146.000 USD lik küçük bir pay almaktadır.

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Miktar* (ton)	Oran (%) (İth.Değeri/Toplam İthalat)
1	Afganistan	224.906.000	110.297	%30,2
2	ABD	212.649.000	101.775	%28,5
3	Brezilya	149.251.000	79.022	%20
4	Türkiye	27.146.000	14.648	%3,6
5	Avustralya	23.613.000	11.835	%3,1
6	Arjantin	20.149.000	11.163	%2,7
7	Fildişi Sahilleri	18.506.000	9.259	%2,4
8	Tanzanya	18.038.000	9.015	%2,4
9	Yunanistan	9.650.000	5.011	%1,2
10	İspanya	6.292.000	3.415	%08

2.2 Pamuk Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Ülke açık ara pamuk ithalatçısı olduğu için 52.fasıldan pamuk ihracatı sınırlı değer ve miktarda olup 2024 yılı için bu tutar 1.841 ton miktarında ve 3.307.000 USD değerindedir.

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Miktar * (ton/kg...)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Vietnam	1.559.000	881	%47
2	Çin	1.375.000	735	%41,5
3	Endonezya	372.000	225	%11,2
	Türkiye	0	0	0

Trademap

2.3 Pamuk Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Trademap verilerine göre 744.431.000 USD lik ithalatın tamamı karde edilmemiş veya penyelenmemiş ham pamuktur. 2024 yılı itibariyle tablo aşağıdaki gibidir:

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
5201.00	Pamuk (Karde edilmemiş veya penyelenmemiş	744.431.000	27.146.000	%3,6

Açık kaynak Trademap verilerine göre 5202 pozisyonundan toplam 5.099.000 USD lik pamuk döküntüsü/telefi/atığı ithalatı yapılmış olup 2024 yılı itibariyle altılı bazda ürün açılımı aşağıdadır.

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
5202.10	Pamuk ipliği hurdası	3.218.000	601.000	%18
5202.99	Pamuk telefi	1.221.000	445.000	%36
5202.91	Atık pamuk	660.000	0	0

Yine, Trademap verilerine göre 5203 pozisyonunda son üç yılda toplam 16.000 USD lik kardelenmiş pamuk ithalatı yapılmış, 2024 yılı için altılı bazda ürün açılımı aşağıdadır.

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
5202.10	Kardelenmiş pamuk	5.000	0	0

2.4 Pamuk Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Ülke tekstil hammaddesi girdisi olarak pamuk üretici ve ithalatçısı olduğu için diğer ülkelere pamuk ihracatı oldukça sınırlıdır. 2024 yılı itibariyle tablo aşağıdadır:

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
5201.00	Pamuk (Karde edilmemiş veya penyelenmemiş	3.307.000	0	0

(Trademap)

Ülkenin pamuk telefi/hurdası/atığı ihracat rakamı 45.710.000 USD olup 6 GTİP bazında açılımı 2024 yılı itibariyle aşağıdaki tablodadır.

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
5202.10	Pamuk ipliği hurdası	13.626.000	0	0
5202.99	Pamuk telefi	3.366.000	0	0
5202.91	Atık pamuk	28.718.000	0	0

(Trademap)

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

Karde edilmemiş ve penyelenmemiş pamuk (yükü miktarda asıl ticaret konu ürün)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	5201.00	Pamuk (Karde edilmemiş veya penyelenmemiş	9.827	76.054	61.415	40.678	27.174

(Trademap)

Pamuk telefi, pamuk atığı, pamuk ipliği hurdası USD-değer-kıymet

	Gümrük T.Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2022	2023	2024
1	5202.10	Pamuk ipliği hurdası	1.196.000	391.000	610.000
2	5202.99	Pamuk telefi	2.628	0	445
3	5202.91	Atık pamuk	0	0	0

(Trademap)

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton)*

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	5201.00	Pamuk (Karde edilmemiş veya penyelenmemiş	5.113	26.405	19.920	15.759	14.648

(Trademap)

Pamuk telefi, pamuk atığı, pamuk ipliği hurdası -Ton

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2022	2023	2024
1	5202.10	Pamuk ipliği hurdası	1.297	525	472
2	5202.99	Pamuk telefi	2.974	0	325
3	5202.91	Atık pamuk	0	0	0

(Trademap)

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Pamuk genel olarak Pakistan'ın Sindh ve Punjab eyaletlerinde yetiştirilmektedir. Punjab eyaleti pamuğun %70 ihtiyacını karşılarken Sindh eyaletinde bu oran %28 dir.

Ancak pamuğun ipliğe ve iplikten de giyim/tekstil eşyasına dönüşümü Pakistan'da belirli şehirlerde yoğunlaşmıştır.

Bu şehirlerin başında Karaçi, Faysalabad, Gujranwala, Lahore ve Multan şehirleri gelmektedir. Söz konusu şehirler pamuk ipliği ve buna bağlı yan sektörde öne çıkan yıldız şehirlerdir.

Pakistan'ın Manchester'ı olarak da anılan Faisalabad, ülkenin tekstil üretiminin kalbi konumundadır ve çok sayıda tekstil fabrikası, bükme/eğirme ünitesi, boyama ve apre fabrikalarına ev sahipliği yapmaktadır.

Gujranwala ise özellikle küçük ila orta ölçekli dokuma üniteleriyle bilinen, her geçen gün gelişen tekstil sektörüne sahip bir diğer önemli tekstil ve yan sanayisi şehridir.

Diğer taraftan, Pakistan'ın en büyük şehri ve önemli bir limanı olan Karaçi, çok sayıda tekstil üretim tesisine ev sahipliği yapması ve ihracatı kolaylaştırmasıyla iplik ve tekstilde pamuk tüketimi açısından önemli bir rol oynamaktadır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Pakistan Central Cotton Committee verilerine göre Pakistan'ın 2023-2024 mali yılında 1.43 milyon metrik ton pamuk üretimi mevcut iken ülkenin aynı mali yılında 2.30 milyon metrik

ton pamuk tüketim ihtiyacı doğmuştur. Bu rakam da açık bir şekilde göstermektedir ki ülke yaklaşık 1 milyon metrik ton ilave pamuğa ihtiyaç duymakta olup bunun da büyük bir bölümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır. 2024-2025 mali yılı için bu rakamlardan üretim miktarının 1.20 milyon metrik ton, tüketimin ise 2.10 milyon metrik ton olması öngörülmektedir.

Trademo verilerine çerçevesinde nakliyat bazında sektörün önde gelen firmaları aşağıda listelenmiştir.

- Indus Dyeing & Manufacturing Co Ltd
- Fazal Cloth Mills Ltd
- Masood Spinning Mills Ltd
- Tata Textile Mills Ltd
- Zahidjee Textile Mills Ltd
- Sapphire Textile Mills Ltd
- Soorty
- Masood Textile Mills Ltd
- Nishat Mills Ltd (34 sevkiyat)
- Gadoon Textile Mills Ltd
- Interloop Ltd
- Mcb Bank Ltd
- Din Textile Ltd.

Yine muhtelif açık kaynaklara göre çeşitli kriterler baz alınarak hazırlanan pamuk ithalatçı firmalarını görmek mümkün olup ilgili linkler ihracatçılarımız tarafından yararlanılmak üzere bir sonraki bölümde derç edilmiştir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Pamuk ve buna bağlı iplik-tekstil sektörüyle ilgili STK lar ve bunların linkleri aşağıda yer almakta olup iletişim bilgileri STK ların web sitelerinde mevcut bulunmaktadır.

- All Pakistan Textile Mills Association: APTMA

<https://aptma.org.pk/>

- Pakistan Cotton Ginners Association (PCGA)

<https://www.pcgga.org/>

- Pakistan Textile Exporters Association (PTEA)

<https://ptea.org.pk/>

- Pakistan Cotton Fashion Apparel Manufacturers and Exporters Association

<https://pcfa.pk/>

- Karachi Cotton Association

<http://www.kcapk.com/>

- Ayub Agricultural Research Institute Faislabad

<https://aari.punjab.gov.pk/>

Pakistan Cotton Standard Institution
<https://pcsi.gov.pk/about-us/functions/>

Bunlara ilaveten Karaçi Ticaret ve Sanayi Odasının üye listesi bölümüne aşağıdaki örnek aramada görüldüğü üzere “cotton” yazıldığında (keza “yarn” aratılabilir) yaklaşık 68 adet pamuk ticareti ile ilgili şirketi bulmak ve incelemek mümkündür.

kcci.com.pk/active-members.php		
		
RENEWAL 2025-26 ABOUT KCCI RESEARCH MEDIA CENTRE EVENTS ME		
10647	WORLD TRADE LINKER	Malik Anwar Hussain.
10653	BEXIMCO TRADING COMPANY (PVT) LTD	Jalal Aslam.
10728	FINE TRADING CO.	Jamal Rasheed.
10818	CANAMPAK DATE INDUSTRY (PVT) LTD	Khalil Ahmed.
10890	SUNLIGHT WOOD PRODUCTS (PVT) LTD.	Mohammed Rafiq Jaffrani
10892	SURAJ COTTON MILLS LTD.	Nadeem Maqbool.
11028	MAGNUM PAKISTAN	Naguib Rahim.
11064	AL-AAMIR (PVT) LTD.	Ahmad Ashraf Godil
11168	REHMAN MEDICINES CO.	Abdul Rahman Soomro.
11175	SAMERIAN'S ENTERPRISE	Mohammad Hanif Soomro.
11260	KHURAM ASSOCIATES	Shoukat Hussain.

Benzer durum Lahor Ticaret ve Sanayi Odası için de geçerli olup örnek görseller aşağıdadır.

President Message

Executive Committee

Former Presidents

Former Senior Vice Presidents

Former Vice Presidents

Advisory Committee

Administration

Directory

General Search:

FIND

Advance Search

lcci.com.pk/rptdirectory.php?txtsearch=cotton

Company Name:	AFZAL COTTON WASTE
Address:	44-K.M. MULTAN ROAD, LAHORE
Name:	MR. MUHAMMAD AFZAL - Proprietor
Ph (Off):	
Email:	
Business Sectors(s):	
Mship No:	57918-C
Company Name:	AHMAD COTTON INDUSTRIES
Address:	4.3-K.M. DEPAL PUR ROAD, OKARA
Name:	MR. MUHAMMAD ARSHAD - Proprietor
Ph (Off):	
Email:	ahmedcotton@hotmail.com

Pamuk tüketiminin ve kullanımının en çok olduğu şehirlerden Faysalabad Ticaret ve Sanayi Odası'nın üyelik bilgileri aşağıdaki linklerde mevcut olup ilgili firmaların web sayfalarının incelendikten sonra pamuk, pamuk ipliği ve giyim sektöründeki firmalarla irtibata geçilmesi tavsiye edilmektedir.

<https://fcci.com.pk/fcci-pdf/Corporate%20Class%2004122023.PDF>

<https://fcci.com.pk/fcci-pdf/Associate%20Class%2004122023.PDF>

Ayrıca devlet kuruluşu olan Punjab Central Cotton Committee aylık olarak Pakistan'ın **üretim tüketim ithalat ve ihracat verilerini yayımlayan raporlar yayımlamakta** olup bu raporların pamuk ihracatçılarımız tarafından incelenmesi önemle tavsiye edilmektedir. İlgili kurumun resmi linki aşağıdadır:

<https://www.pccc.gov.pk/monthly-cotton-review.html>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Açık kaynaklardan ithalatçı bilgisi alınabilecek linkler aşağıda yer almakta olup linkte yer alan firmaların web sitelerinin incelenmesi ve iletişim bilgileriyle iletişime geçilmesi yararlı olacaktır.

Trademo:

<https://www.trademo.com/pakistan/buyers/raw-cotton/1>

Trademap:

<https://www.trademap.org/CompaniesList.aspx?nvpm=1%7c586%7c%7c%7c%7c520100%7c%7c%7c6%7c1%7c1%7c1%7c3%7c1%7c2%7c1%7c1%7c4>

Seair:

<https://www.seair.co.in/raw-cotton-pakistan-importers>

Volza:

<https://www.volza.com/p/cotton-yarn/buyers/buyers-in-pakistan/>

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

2022 IPO -545 sayılı Import Policy Order a göre Pamuk ve pamuk döküntüsü ithalatında bitki koruma belgesi gerekli olup bahse konu mevzuata aşağıdaki linkten erişim sağlanabilir.

<https://www.commerce.gov.pk/wp-content/uploads/2022/04/IPO-2022-SRO-No.-545I-2022-dt.-22.4-2022.pdf>

Linkte yer alan 5201 pozisyonundaki pamuk ve 5202 pamuk döküntüsü eşyasının Pakistan'a ithalatında;

1-DPP (Department of Plant Protection) tarafından onaylı Import Permit -İthal İzni-

2-Menşe ülkesinin ilgili kurumunda (National Plant Protection Organization gibi) alınan Phytosanitary Certificate –Bitki Sağli Sertifikası-

3- DPP (Department of Plant Protection) tarafından verilen Plant Protection Release Order (Bitki Koruma Uygunluk Emri)

Belgeleri gümrük işlemlerinin tamamlanması ve eşyanın Pakistan’a ithali için zorunlu belgeler olarak sayılmıştır.

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Bazı önemli miktardaki sevkiyatlarda Pakistanlı ithalatçı devlet kurumu olan Pakistan Cotton Standard Institution’a başvurarak kalite, renk, koku, lif uzunluğu vb birkaç yönüyle ithal pamuğun ön incelemeye ve analize tabi tutulmasını isteyebilmektedir. Bu durumda ithalatçı talep ettiğinde bu kalite kontrolü ve analizin yapılması zorunlu bulunmaktadır.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Pamuk eşyası özelinde Pakistan’dan fuar düzenlenmemektedir. Ancak, pamuk sektörüyle ilgili olup tekstil ve yan sanayisiyle ilgili önemli fuarlar her yıl düzenli olarak yapılmaktadır. Bu fuarlar ise şunlardır: IGATEX, TEXTIL ASIA, TEXPO.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Halihazırda sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleşmesi planlanan ticaret heyeti programı bulunmamaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Pakistan’da kamu kurumları niteliğinde pamuk ihaleleri devlet kuruluşu olan Pakistan Central Cotton Committee kurumuna ait aşağıdaki linkten takip edilebilir.

<https://www.pccc.gov.pk/tenders.html>

Ayrıca, Trade Cooperation kurumuna ait aşağıdaki linkte de ulusal-uluslararası ihaleleri görmek mümkündür.

<https://tcp.gov.pk/page-tenders>

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Türkiye ile Pakistan arasında 12 Ağustos 2022 imzalanan ve 1 Mayıs 2023 yürürlüğe giren Mal Ticareti Anlaşması Mevcuttur. Bu anlaşmayla 8’li GTİP bazında toplam 130 üründe taviz alınmış, 12’li GTİP’te toplam 261 üründe taviz verilmiştir.

Anlaşma metni ve eki listeye aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

<https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/tercihli-ticaret-anlasmalari>

Pakistan’ın Çin, Sri Lanka ve Malezya ile Serbest Ticaret Anlaşması mevcuttur. Yine Azerbaycan, Özbekistan, İran, Morityus ve Endonezya ile Tercihli Ticaret Anlaşması bulunmaktadır. Ayrıca bölgesel bazda SAARC ülkelerinin üye olduğu SAFTA (South Asia Free Trade Agreement) anlaşmasına taraftır.

Söz konusu anlaşma metinleri ve eki listelere aşağıdaki linkten erişmek mümkündür.

<https://www.commerce.gov.pk/about-us/trade-agreements/>

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Pakistan Türkiye Mal Ticaret Anlaşması hükümlerine anlaşma eki listeler konusu tavizlerden faydalanılması için Türkiye Cumhuriyeti İle Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Mal Ticareti Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşinin Tespiti Hakkında Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde TUR-PAK Menşe İspat Belgesinin taraf ülkenin gümrük idaresine sunulması gerekmektedir.

Bununla birlikte işbu rapor tarihi itibarıyla Mal Ticareti Anlaşmasında her iki tarafın da taviz listesinde 52.fasıl yer almamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Pamuk üründe kalitenin düşmemesi ve yüksek kalite pamuk ürüne erişim sağlanmasını sağlamak üzere 04.10.2002 tarihli The Cotton Standardization Ordinance, 2002 (Pamuk Standardizasyon Yönetmeliği) çıkarılmış, bu düzenleme ile aynı zamanda standartları belirleyen ve analiz eden Pakistan Cotton Standard Institution kurulmuş olup faaliyetlerine devam etmektedir. İlgili yönerge ile PCSI kurumunun linki aşağıdadır.

<https://agripunjab.gov.pk/system/files/The%20Cotton%20Standardization%20Ordinance%2C%202002.pdf>

<https://pcsi.gov.pk/about-us/functions/>

4.11 Sektörde Etiketleme

Ham pamuk üründe balya etiketleme ile ilgili özel düzenleme bulunmamaktadır.

Ancak, Uluslararası Pamuk Derneği kurallarına göre (Bylaws) balyadan numune alımı sırasında “Numuneler en az 150 gram olmalı ve her balyanın en az iki farklı bölümünden balyanın yaklaşık 40 santimetre derinliğinden alınmalıdır. Numuneler numune çekimi sırasında olarak kapatılmalı ve işaret ve balya numarası veya numune alınan balyaya özgü başka bir referansla **etiketlenmelidir**” hükmü göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Malum olduğu üzere uzun yıllardır kabul görmüş sektörde ham pamuğun uluslararası sevkiyatında preslenmiş olarak ortalama 500 pound (226 kg) balyalar şeklinde taşınmaktadır. Söz konusu balyaların karışık veya hatalı balya olup olmadığı (yükleme-ambalajlama kuralları) konusunda Uluslararası Pamuk Derneği kurallarının dikkate alınması ve uyulması olası uluslararası anlaşmazlıkların önüne geçebilecektir. Söz konusu düzenlemeye (Bylaws) aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

<https://ica-ltd.org/wp-content/uploads/2025/01/Bylaws-and-Rules-Rule-Book-Complete-29.5.2025.pdf>

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Uluslararası sevkiyatta pamuk preslenmiş balyalar halinde yüklü miktarlarda sevk edildiğinden en uygun ve ekonomik taşıma şekli deniz yoluyla taşımadır. Bu taşımada ortalama 35 günde mal Türkiye’den Pakistan’daki alıcısına teslim edilebilmektedir. Ancak Türkiye-İran-Pakistan arasında başlatılan ve bilahare durdurulan ITI Tren Yolu taşımacılığı faaliyete geçtiğinde tren yoluyla taşıma da tercih edilebilir ki süre deniz yolunun yarısı kadardır (yaklaşık 15 gün)

Ayrıca, Irak Kalkınma Yolu Projesi önümüzdeki birkaç yıl içinde hayata geçirildiğinde Karaçi-Fav denizyolu devamı Türkiye veya Gwadar-Fav- denizyolu devamı Türkiye şeklinde ucuz ve daha kısa zamanlı taşımaların gerçekleşmesi beklenmektedir.

4.14 Dağıtım Kanalları

Pamuk eşyası doğrudan ithalatçılar tarafından ithal edilip iplik ve tekstil fabrikalarına verilebildiği gibi iplik fabrikaları da kendileri doğrudan ithalat yapabilmektedirler. Yurt içi pamuğun dağıtım ve düzeninde devlet kurumu olan Pakistan Central Cotton Committee önemli rol oynamaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Pamuk eşyası balyalar halinde gemi, tren veya konteynerle taşınması yapıldığından e-ticarete veya e-ihracata konu olabilecek bir ürün/eşya değildir.

Diğer yandan, önemli B2C platformları arasında yer alan “daraz” açık ara ülkenin en yaygın ve bilinen B2C platformudur. Diğer e ticaret siteleri ise, OLX, Spotify, PakWheels, Zameen, Shophive, Naheed Super Market, Cheetay, Food Panda’dır

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Sabit resmi tatil günleri şu şekildedir:

- 5 Şubat: Keşmir Günü
- 23 Mart: Pakistan Günü
- 1 Mayıs: İşçi Bayramı
- 28 Mayıs Yevm u Takbir (Atom bombasının ilk test edildiği gün)
- 14 Ağustos: Bağımsızlık Günü
- 9 Kasım: Allame İkbâl Günü
- 25 Aralık: Quaid-e-Azam’ın Doğum Günü

Değişken resmi tatil günleri şu şekildedir:

Ramazân ve Kurban Bayramı ve Aşure (Muharrem) günü de resmi tatiller arasındadır.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Pakistan’da açık ara Facebook ve Youtube yaygın olarak kullanılmakta olup geriye kalanlar ise SnapChat, SnackVideo, TikTok, X, Instagram ve diğer sosyal medya platformları gelmektedir.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Ham pamuk eşyası hacmi, miktarı ve endüstriyel amaçlı olması gereği e-ticarete konu edilememektedir. Bununla birlikte Pakistan’da e-ticaret vergileri ile ilgili genel bilgiler aşağıda yer almaktadır:

* Kural olarak tüm sevkiyatlar gümrük vergilerine (KDV, diğer vergi ve harçlar) tabidir.

* Eşyanın cinsine göre değişkenlik gösteren vergi türleri ve oranları aşağıda belirtilmiştir:

- Gümrük Vergisi (Genel GV oranı % 0 ila 35 arasındadır)
- İlave Gümrük Vergisi (Eşya bazında değişir)
- Düzenleyici Vergi (Eşya bazında değişir)
- Genel Satış Vergisi (%18) (Bazı istisnai ürünlerde %25’e kadar uygulanmaktadır)
- Gelir Vergisi (%12)
- Özel Tüketim Vergisi (Eşya bazında değişir)

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Pakistan Ticaret Bakanlığınca ithalat ve ihracatta uygulanan e-ticaret kurallarına aşağıdaki linkten erişmek mümkündür:

<https://download1.fbr.gov.pk/SROs/20211111211228460SRO14-2021.pdf>

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

E-Ticarete Pakistan’da lojistik firmaları arasında TCS, Leopard's Courier, Call Courier, Trax ve Bykea yer almaktadır. Lojistik sektöründeki Movex, M&P, DHL ve FedEx gibi diğer önemli taşıma şirketleri de e-ticaret işletmeleri tarafından gerek duyulan lojistik hizmetleri sunmaktadırlar.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Pakistan’da pamuğun alış-satış vb pazarlama işlerinde genellikle broker sistemi mevcut olup ihtiyaç duyulan ham pamuk doğrudan imalatçıların ve iplik fabrikalarının yanı sıra brokerler / komisyoncular aracılığıyla alım satımı yapılmaktadır.

Söz konu komisyonlara ulaşılacak açık kaynaklardan edinilen linklerin incelenmesi faydalı olacağı düşünülmekle birlikte ihracatçılarımız tarafından açık kaynaklardan broker seçiminde hassas ve dikkatli davranılması olası dolandırıcılık/aldatılma/hile vb olumsuz durumların önüne geçilmesine katkı sağlayacaktır.

<https://www.trademo.com/pakistan/buyers/raw-cotton>

<https://www.seair.co.in/raw-cotton-pakistan-importers>

https://hamariweb.com/finance/directory/cotton_brokers_cid28.aspx

<https://www.volza.com/p/cotton-bales-raw-cotton/buyers/buyers-in-pakistan/>

<https://www.urdupoint.com/business/directory/239/raw-cotton.html>

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Pamuk sektöründe ülkede Afganistan, ABD ve Brezilya pamuğu revaç görmekte olup, kardelenmemiş pamuk ithalatlarında da bu üç ülke diğer tüm ülkelerden açık ara önde bulunmaktadır.

Bu anlamda, özellikle Pakistan’daki tekstil ve iplik fuarlarında Türk pamuğunun kalite ve fiyat açısından uygun olduğu konusunda tekstil işletmelerinin kararlarını etkileyici çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Sektör temsilcilerinden alınan bilgiye göre son zamanlarda Avustralya, Özbekistan ve Rusya pamuğuna ilgi duymaya başlandığı öğrenilmiştir.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Pakistan Gümrük Tarife sistemine göre ham pamuk üç ana pozisyonda toplanmıştır

Bunlar;

- 5201 Karde edilmemiş veya penyelenmemiş/taranmamış pamuk
- 5202 Pamuk, Pamuk İpliği Telefi ve Atık Pamuk
- 5203 Kardelenmiş ve penyelenmiş pamuk

52.01	Cotton, not carded or combed.
5201.0030	- - - Length not exceeding 20.5 mm
5201.0040	- - - Length exceeding 20.5 mm but not exceeding 24.5 mm
5201.0050	- - - Length exceeding 24.5 mm but not exceeding 28.5 mm
5201.0060	- - - Length exceeding 28.5 mm but not exceeding 31 mm
5201.0070	- - - Length exceeding 31 mm but not exceeding 34.5 mm
5201.0080	- - - Length exceeding exceeding 34.5 mm
5201.0090	- - - Other

52.02	Cotton waste (including yarn waste and garnetted stock).
5202.1000	- Yarn waste (including thread waste)
	- Other:
5202.9100	- - Garnetted stock
5202.9900	- - Other

5203.0000	Cotton, carded or combed.
------------------	----------------------------------

Her üç pozisyonda da 2024-2025 mali yılı itibariyle ithalat vergileri aşağıda yer almaktadır.

- Gümrük Vergisi : 0 (sıfır)
- Satış Vergisi : %18
- Gelir Vergisi : %12
- İlave Gümrük Vergisi: %2

Bu vergilerde dikkate edilmesi gereken hususu %18 lik satış vergisi ödenerek ithal edilen ürünün imalatı (iplik yapımında) kullanılması halinde imalatçı ithalde ödediği satış vergisini geri alabilmektedir.

Diğer bir ifadeyle, pamuğun Pakistan’da imalatı kullanılması halinde gerçek ithal maliyeti %18 daha az olmakta olup, Türkiye’deki ithalde ödenen KDV mantığı yürümektedir.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Bilindiği ve takip edildiği kadarıyla Pakistan’da pamuk sektöründe tarife dışı engel bulunmamaktadır. Zira gümrük vergisi sıfır olduğu gibi üründe ilave gümrük vergisi ise %2 civarında olup damping sübvansiyon vb araçlar uygulanmamaktadır. Ülkenin can damarı tekstil sektörü olmasından dolayı pamuktaki üretim açığı ithalat yoluyla karşılanmak zorundadır.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: Artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Pakistan’da her yıl üretiminden arta kalan ve ihtiyaç duyarak tüm dünyadan ithal ettiği 1 milyon metrik ton ham pamuk ticarete (ithalata) konu edilmektedir.

Tüm dünyadan bir kısım iyi bilinen ünlü giyim markaları (emek ve işçilik ücretlerinin ucuz olması ve pamuğun da yerli üretiminin de söz konusu olmasından kaynaklı) fason olarak üretimlerini Pakistan’da yaptırdıklarından ayrıca Pakistan’ın 250 milyonu aşkın nüfusla güçlü bir giyim sanayi iç pazarına sahip olduğundan pamuk sektörü ülkemiz pamuk ihracatçıları için büyük fırsatlar oluşturmaktadır.

Ayrıca, 2024-2025 döneminde bir önceki mali yıla göre üretimde düşüş (ekim alanlarında azalma, iklim şartları vb) beklendiğinden dolayı bu yıl yurt içi pamuk ihtiyacı için daha çok ithal pamuğa talep olacağı anlamına gelmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Afganistan pamuğu çok kaliteli olmamakla beraber coğrafi yakınlık nedeniyle özellikle yurt içi ihtiyacı için pamuklu giyim ve ev tekstili eşyasında kullanılmak üzere yüksek oran ve miktarlarda ithal edilmektedir. ABD ve Brezilya ise uzak ülkeler olmasına rağmen Pakistan pamuk ticaretinden önemli pay almaktadır.

Türk pamuğunun kalite ve fiyatıyla öne çıkıp rakip ülkeler ihracat miktarlarına ulaşması beklenmektedir.

Ayrıca, dünyanın 5. pamuk üreticisi olan Pakistan’ın yerli üretiminin değişen iklim koşulları nedeniyle iyi üretim alınamadığından ithal pamuk ihtiyacı daha çok olmaktadır. Ancak her hâlükârda yurt içi üretim ihtiyaç duyulan ham pamuğun (tüketim) çok altında kalmaktadır.

7. Pamuk Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Özellikle Pakistan’daki tekstil ve iplik fuarlarında Türk pamuğunun kalite ve fiyat açısından uygun olduğu konusunda Türk tekstil işletmeleri ve ihracatçı birliklerince etkileyici tanıtım/pazarlama çalışmaları yapması gerekmektedir.

Ayrıca, pamuk ihracatçılarımızın gerek sektörel ticaret heyetlerinde gerekse bireysel pazarlama teknikleriyle Pakistan’da brokerler, STK lar, pamuk ipliği ve pamuk giyim eşyası

imal eden tekstil firmaları ve tekstil ve iplik sektörünün yoğun olduğu Karaçi, Lahor, Faysalabad, Multan, Gujranwala gibi şehirlerinin ticaret ve sanayi odalarının tekstil /pamuk alt komiteleriyle B2B görüşmelerine ağırlık vermeleri Pakistan'ın yüklü miktardaki pamuk ithalatlarından ülkemizin daha çok pay almasına katkı sağlayacaktır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Kardelenmemiş pamuk ithalatında gümrük vergisinin sıfır olması, KDV niteliğindeki %18 oranındaki sales tax/satış vergisinin pamuğun iplik üretimde kullanılması durumunda iade alınmasına imkan tanınması da dikkate alındığında maliyet açısından pazara girişte kolaylık sağladığı, ithalatı sadece %12 lik gelir vergisi ile %2 lik ilave gümrük vergisi maliyetinin mevcut olduğu, büyük miktarda pamuk sevkiyatlarında nakliye açısından ABD ve Brezilya'dan Pakistan'a çok daha yakın olan Türkiye'nin ihracatta önemli avantajlarının olacağı düşünülmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Bilindiği üzere, Pamuk, yaygın ve zorunlu kullanım alanıyla, yarattığı katma değer ve istihdam olanaklarıyla da üretici ülkeler açısından büyük ekonomik öneme sahip bir üründür.

Pakistan dünya pamuk üretiminde beşinci olup dünya pamuk **tüketiminde** ise Çin ve Hindistan'ın ardından **3.sırada** gelmektedir. Pakistan İstatistik Bürosunun verilerine göre, 2022/2023 mali yılında yaklaşık 2.143.600 hektar pamuk ekimi yapılmıştır. Bunun mukabilinde Türkiye ise pamuk üretiminde dünyada ilk 10 sırada yer almaktadır. Pakistan pamuklu giyim eşyası ile ev tekstili eşyasında dünyada önemli üretim merkezlerinden birisi olup yurt içi üretimleri yetersiz kaldığından çeşitli ülkelere yüklü miktarda pamuk ithalatı yapmaktadır.

Pamuk ithalatı yapılan ülkeler bazında en çok ithalat Afganistan, ABD ve Brezilya olmak üzere diğer Orta Asya ülkelerinden de ithalat yapmaktadırlar.

Pakistan'ın son üç yıl mali yılda yurt içi üretimi, ithalat miktarı ve yurt içi tüketimini gösteren genel tablo aşağıda olup azalan yurt içi ekimin de etkisiyle ülkenin ithal pamuk ihtiyacının arttığı söylenebilir.

Table 6: COTTON PRODUCTION, IMPORTS, MILL CONSUMPTION & EXPORT (Bale= 170kg)

Position	2021-22		2022-2023		2023-2024	
	'000' Bales	'000' Metric Tons	'000' Bales	'000' Metric Tons	'000' Bales	'000' Metric Tons
Production	8328	1416	4912	835	10224	1738
Imports	4567	776	4024	684	1206	205
Mill Consumption	13000	2744	12576	2138	11564	1966
Exports	16	03	71	12	182	31

Kaynak: PCCC, Montly Cotton Review, May-2025

Pakistan Pamuk Çırçırıcıları Derneği'nin 28 Şubat 2025'te yayınlanan son raporuna göre pamuk çırçır fabrikalarına gelen pamuk miktarında keskin bir düşüşü ortaya koyduğu görülmektedir. Öyle ki toplam alışlarda 2023-24'te 8,39 milyon balyadan 2024-25'te 5,52 milyon balyaya düşmüştür. Özellikle pamuk ekiminin yoğun olduğu Pencap eyaletinde çırçır fabrikaları alımında önemli bir oranda (%50 ler) düşüş görülmüştür.

10. Yararlı Adresler

<https://www.pccc.gov.pk/pdf%20files/Monthly%20Cotton%20Review%20May%202025.pdf>
<https://www.pccc.gov.pk/pdf%20files/Monthly%20Cotton%20Review%20May%202025.pdf>
<https://pcsi.gov.pk/about-us/functions/>
<https://www.pcgga.org/arrival-reports/>
<https://tarimgundemdergisi.com/dunya-pamuk-tarimi-ve-ekonomiye-katkisi/>
https://www.pbs.gov.pk/sites/default/files/tables/agriculture_statistics/new/Table_1_Area_production_crops.pdf
https://aari.punjab.gov.pk/crri_multan

11. Kaynakça

Trademap
Pakistan Bureau of Statistics
Pakistan Central Cotton Committee, Manly Cotton Review
Karachi Cotton Association
Pakistan Cotton Standard Institute
Ticaret Bakanlığı, Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik
Genel Müdürlüğü - Pamuk Raporu-2018
Tarım Gündem Dergisi
Pakistan Cotton Ginners Association
Multan Cotton Research Institute